

Voor onze club was het een primeur. Een der onzen heeft officieel het niveau bereikt waarop hij zonder blikken of blozen kan zeggen dat hij echt kan schaken: Robby Kevlishvili is IM geworden.

Als ik nu weer eens remise tegen hem speel heb ik een gekwalificeerde speler op afstand gehouden. Dat geeft een nog prettiger gevoel dan voorheen.

Maar wat ik me blijf afvragen is wat er in de breintjes van IMs zoals Robby en GMs nu anders gaat. Mijn IQ is niet laag, maar het overkomt me meer dan eens dat ik een schaakstelling totaal niet begrepen schijn te hebben. Dan heb ik het dus niet over “seniorenmomentjes” of over een verachtelijk gebrek aan durf, zoals mij dat recentelijk in een partij tijdens het toernooi in Barcelona overviel. Nee, ik bedoel echt dat ik (af en toe, regelmatig, veel te vaak)¹ een schaakpositie klaarblijkelijk flink verkeerd heb “gelezen”. De post mortem maakt dat wel duidelijk, of anders de tandenknarsende analyse thuis.

Wat gaat er fout? Waarom zie ik op zo'n moment niet waar het in een stelling nou echt om gaat? Een neurowetenschapper zal misschien zeggen dat de bedrading daarboven grotendeels is aangelegd toen ik nog niet serieus schaakte – in mijn geval is dat inderdaad zo. Maar dat geldt ten dele ook voor zekere andere “creatieve” activiteiten waarin ik echt minder vaak de plank finaal misla.

Ik zou het aan Robby kunnen vragen, maar ik weet nu al vrij zeker dat daar niets uit gaat komen. De vaardigheden van Robby zijn “impliciet”. Hij *kan*, maar kan niet uitleggen *hoe*. Naar alle waarschijnlijkheid. Zeker, onze IM heeft de nodige kennis en is getruukt. Maar hij *weet* toch vooral in stellingen te belanden waarin hij die ongetwijfeld flink getrainde getruuktheid tot gelding kan brengen. Wat zie ik dus? Ik zie klaarblijkelijk iemand die het spelletje anders benadert. Ik kijk met een mengeling van bewondering, onbegrip en jaloezie.

Schildpad kijkt naar Achilles.

1 Doorhalen wat niet van toepassing is. Ik laat het wijselijk in het midden.